

αν δεν κω εγω
αν δεν κω εσυ
αν δεν κω εμεις
πως θα γενουνε
τα σκοταδια λαμψη

ΟΧΙ ΝΕΕΣ ΥΠΟΧΩΡΗΣΕΙΣ

Η σημερινή συνεδρία του Έθνικού Συμβουλίου θα καταπιστεί με τις Έλληνοκυπριακές προτάσεις για λύση του Κυπριακού. Αύτες οι προτάσεις θα γίνουν μέσα στα πλαίσια της ανταλλαγής προτάσεων που συμφωνήθηκε στη Βιέννη τόν τελευταίο γύρο των συνομιλιών.

Μέχρι σήμερα ο Ντεκτάς δεν έχει υποβάλει καμιά συγκεκριμένη πρόταση λύσης και ούτε είναι πιθανό να κάμει κάτι τέτοιο στην νέα «αλλαγή». Θάταν μεγάλο σφάλμα αν οι Έλληνοκυπριακές προτάσεις περιέχουν νέες υποχωρήσεις και έμμεση αποδοχή των τετελεσμένων του διαχωρισμού. Οποιοσδήποτε νέες προτάσεις πρέπει να έχουν σαν βασική προϋπόθεση όρισμένες αρχές όπως:

1. Τό έλευθερο δικαίωμα διαμονής. Μόνο αυτό, τό δικαίωμα μπορεί να εξασφαλίσει την επιστροφή των προσφύγων στα σπίτια τους.
2. Τήν έξασφάλιση ένιαίας οικονομίας. Μιά διχασμένη οικονομική συγκρότηση της Κύπρου θα διαιωρίζει τόν έθνικο — θρησκευτικό διαχωρισμό και θα έμποδίσει την ταξική συνεργασία των Έλλήνων και των Τούρκων εργατών, τή μόνη δυνατότητα για τό ξεπέρασμα της διακοινοτικής δυσπιστίας.
3. Τήν έδαφική ένότητα της Κύπρου. Η τυχόν αποδοχή της διζωνικής θα θέσει τις βάσεις για τή μετατροπή των δύο κοινοτήτων σε δέσμιους της άρχουσας τάξης των «μητέρων — πατρίδων» και κατ' επέκταση των ΗΠΑ.

4. Τήν απόρριψη ΝΑΤΟϊκών έγγραφων. Ο Κυπριακός λαός έχει πικρή πείρα από έγγυήτριες δυνάμεις όπως ή Ελλάδα, ή Τουρκία και ή Βρετανία.

Πέρα όμως από τή συγκεκριμένη μορφή των προτάσεων που θα υποβληθούν πρέπει να τονίσουμε πως οι ίδιες οι συνομιλίες πρέπει να γίνουν μέρος του γενικότερου αγώνα του Κυπριακού λαού. Συνομιλίες που δεν βασίζονται σ' ένα γενικό πλαίσιο λαϊκού αγώνα είναι αναπόφευκτο να μάς οδηγούν από υποχώρηση σε υποχώρηση μέχρι τήν έπιβολή των ιμπεριαλιστικών σχεδίων. Η άμυντική θωράκιση με τήν έμπλοκή του συνόλου του Κυπριακού λαού μέσα στα πλαίσια μιās πολιτοφυλακής με δημοκρατικό έλεγχο, ή τολμηρή αντιμετώπιση της οικονομίας, ή ένημέρωση του λαού και ή συμμετοχή του στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τήν πορεία των συνομιλιών αποτελούν βασικά ουσιαστικά μέρη του αγώνα.

Τέτοια μέτρα είναι που συναντούν τήν αντίδραση της οικονομικής ολιγαρχίας που τό μόνο που τήν ενδιαφέρει είναι να πάρει αποζημιώσεις για ότι έχασε και να εγκαταλείψει τό νησί. Οι αποζημιώσεις όμως δεν είναι ή φιλοδοξία των εργατών και των κατωτέρων στρωμάτων του προσφυγικού κόσμου. Αυτό που ζητά ο Κυπριακός λαός είναι ή άπελευθέρωση. Και είναι αποφασισμένος ν' αγωνιστεί γ' αυτό.

Οι Τουρκοκυπριακές μάζες, κάτω από τήν στρατοκρατία του Ντεκτάς και της Άγκυρας, δεν έχουν κανένα λόγο

χωρίς ένημέρωση και χωρίς συμμετοχή δε θα μπορούσαμε να δείξουμε καμιά διαφορά. Και ή συμμετοχή των Τουρ-

Ο λαός πρέπει να επαγρυπνει. Οι στιγμές που περνούμε είναι κρίσιμες και νέα γλιστρήματα θάνα καταστροφικά. Δεν πρέπει σε καμιά

στις συνομιλίες. Με τή δική μας άνοιχτή τοποθέτηση να μπορούμε ν' άπευθυνθούμε σ' αυτές. Με τό λαό όμως

κοκυπρίων στον αγώνα για τήν άπελευθέρωση είναι ζωτική για τήν έπιτυχία του.

περίπτωση να έπιτραπεί σε ρομαντικούς «ρεαλισμούς» να υποθηκέυσουν τό μέλλον του τόπου. Τήν τελευταία λέξη θα έχει ο λαός.

ΣΑΜΨΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΣΗ

Έπι τέλος ένας από τους πρωταγωνιστές του πραξικοπήματος και της Κυπριακής καταστροφής ο «πρόεδρος» Νικόλαος Σαμψών βρίσκεται υπό κράτηση και πρόκειται να προσαχθεί σε δίκη. Η απόφαση για τήν προσαγωγή του Σαμψών σε δίκη προκαλεί ικανοποίηση στο λαό, τουλάχιστο γιατί έχει συμβολική άξια, όμως δεν πρέπει ν' άφεθη να άποτελέσει άφετηρία παραπλάνησης.

Τό θέμα της κάθαρσης δεν λύεται με τή δίκη ή και κατάδικη του Σαμψών. Η κάθαρση πρέπει να είναι όριστική και ριζική. Τό αίτημα του Κυπριακού λαού για κάθαρση της άστυνομίας, στρατού, κρατικού μηχανισμού δεν περιορίζεται στη προσαγωγή του Σαμψών στο δικαστήριο. Τό θέμα δεν είναι άπλώς

ήθικό. Σχετίζεται με τό στήριγμα του αγώνα του Κυπριακού λαού. Άποτελεί μιάν άναγκαία προϋπόθεση. Δεν μπορούμε να αισιοδοξούμε για τήν έπιτυχή έκβαση του Κυπριακού αγώνα, που είναι από τή φύση του αντιιμπεριαλιστικός, όταν έχουμε τα έξαρτήματα του ιμπεριαλισμού μέσα στην κρατική μηχανή και στις δυνάμεις άσφαλείας.

Έτσι λοιπόν τό αίτημα για άμση κάθαρση δεν σταματά στον Σαμψών. Είναι άρκετά πλατύτερο και πολύ πιό σοβαρό. Πάνω άπ' όλα χρειαζόμαστε εκείνες τις διαδικασίες που θα άποκλείουν μιάν μελλοντική επανάληψη των τραγικών καταστάσεων του παρελθόντος. Και ή μόνη σωστή διαδικασία είναι εκείνη που έπιτρέπει τήν άμση λαϊκή συμμετοχή στη λήψη και έλεγχο στην έκτέλεση των άποφάσεων. Θα πρέπει να δημιουργηθούν τα άναγκαία λαϊκά όργανα που θα διασφαλίζουν τήν άσφάλεια του λαού,

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΣΤΗΝ 5η ΣΕΛΙΔΑ

αν δεν κωλύσει
αν δεν κωλύσει
αν δεν κωλύσει
πώς θα γίνονταν
τα σκοτεινά λόγια

σοσιαλιστική
εκφραση

Η ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΣΟΣ. ΕΚΦΡΑΣΗΣ

Η πρώτη έκδοση της Σοσιαλιστικής Έκφρασης καλωσορίστηκε από την Κυπριακή νεολαία πολύ θερμά. Τα χίλια φύλλα που εκδόσαμε έγιναν ανάργρα από την πρώτη μέρα γι' αυτό σήμερα κυκλοφορούμε σε δύο χιλιάδες αντίτυπα. Ευχαριστούμε όλους τους φίλους που δέχτηκαν τόσο ευνοϊκά την έκδοση της Σοσιαλιστικής Έκφρασης.

Τα πολλά λόγια θα ήταν ίσως αυτοδιαφήμιση. Εκείνο που έχουμε να πούμε είναι ότι θα προσπαθήσουμε να σταθούμε συνεπείς στους σκοπούς που τάξαμε: Την εξυπηρέτηση του αντιιμπεριαλιστικού αγώνα του λαού μας, κα ι την προώθηση του αγώνα των καταπιεζομένων.

ΙΣΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΒΑΡΩΝ

Οι απόφασεις της Κυβέρνησης σχετικά με την ίση κατανομή των οικονομικών βαρών περιωρίστηκαν σε ήμιμετρα. Συγκεκριμένα στη μείωση της εισφοράς στο ταμείο έκτοπισθέντων, που έδιδαν οι πρόσφυγες εργατοϋπάλληλοι και σε μηδαμινή μείωση της ίδιας εισφοράς των μη προσφύγων.

Ήδη θίξαμε το θέμα στην προηγούμενή μας έκδοση και είπαμε πως το θέμα δεν λύεται με ήμιμετρα και μικροπαραχωρήσεις.

Απαιτείται ριζικό οικονομικό πρόγραμμα για την ανακούφιση των έκμεταλλευομένων και σκληρά δοκιμασμένων στρωμάτων: Της εργατικής τάξης και της προσφυγιάς. Ξέρουμε πως ένα τέτοιο πρόγραμμα βρίσκει την αντίδραση της οικονομικής ολιγαρχίας. Και πως τα λαϊκά αιτήματα δεν χαρίζονται, αλλά αποκτούνται με αγώνες. Όλοι αυτοί οι αγώνες στις σημερινές συνθήκες μπαίνουν μέσα στα πλαίσια ενός συνεπούς αντιιμπεριαλιστικού αγώνα που προϋποθέτει την άντοχή του ίδιου του λαού.

ΟΙ ΑΝΕΡΓΟΙ ΓΕΩΠΟΝΟΙ

Η πινακίδοφορία των ανέργων γεωπόνων θίγει ξανά το πρόβλημα της αντιμετώπισης της ανεργίας. Η άποτυχία της Κυβέρνησης να θέσει σε σωστή βάση την διαχείριση πιδ έντονη. Αντί να περιοσιών γίνεται ακόμα πιό έντονη. Αντί να δοθούν σε ιδιώτες που είναι αμφίβολο πόσο σωστά θα τις διαχειριστούν θάπρεπε να αναληφθούν από το κράτος με την πρόσληψη εργατών γεωργίας και ασφαλώς του ειδικευμένου προσωπικού που άδρανεϊ. Μπαίνει ακόμα σε πρώτο πλάνο και η ανάγκη αξιοποίησης της κρατικής, έκκλησιαστικής και άλλης άνεκμετάλλευτης γης. Ο προγραμματισμός της οικονομίας πρέπει να γίνει πραγματικότητα.

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΩΝ

Πρόσφατα ήλθε πάλι η είδηση ότι Τουρκοκύπριος φοιτητής δημοκρατικών αντιλήψεων δολοφονήθηκε στην Τουρκία. Από μόνο του τούτο θα ήταν ένα άπομονωμένο γεγονός. Όμως ξέρουμε πως οι Τουρκοκύπριοι συμπατριώτες μας στο Βορρά υποφέρουν κάτω από το φασιστικό στρατοκρατικό καθεστώς της Αγκυρας και του Ντενκτάς.

Είμαστε βέβαιοι πως η Τουρκοκυπριακή εργατική τάξη και όλες οι προοδευτικές δυνάμεις γενικώτερα δεν θα άνεχθούν για πολύ την καταπάτηση των δικαιωμάτων τους από την άρχουσα τάξη της Τουρκίας και τον ιμπεριαλισμό. Έχουν και οι Τουρκοκύπριοι συμφέρον σ' ένα αντιιμπεριαλιστικό αγώνα.

Η διαπίστωση, όμως, δεν είναι αρκετή. Στο βαθμό που μπορούμε στο παρόν στάδιο θα συντονίσουμε τον αγώνα μας μ' εκείνο των Τουρκοκυπρίων. Είναι ένας σημαντικός παράγοντας στον αγώνα του λαού της Κύπρου.

Ο ΙΑΝ ΣΜΙΘ ΚΑΙ Η ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΣΤΗ ΡΟΔΕΣΙΑ

Την περασμένη βδομάδα ο πρόεδρος της Μοζαμβικής Σαμόρα Μασέλ κήρυξε τη χώρα του σε κατάσταση πολέμου με τη Ροδεσία, έκλεισε τα σύνορα και κατάσχε τα Ροδεσιακά συμφέροντα στη Μοζαμβίκη. Η σπίθα που άναψε τη φωτιά ήταν η καταδίωξη άνταρτών από τον στρατό του Ίαν Σμιθ μέσα στο έδαφος της Μοζαμβικής.

ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΙΑ ΔΑΚΡΥΑ

Από καιρό ήταν ξεκάθαρο πως η άποπειρα των ρατσιστών να συνεχίσουν την κυριαρχία τους πάνω στο λαό της Ροδεσίας έπαιρνε τέλος. Η άπληξη άρθημητική των αναλογιών (δεκαπέντε μαύροι για κάθε λευκό) έκαμε την κυβέρνηση της Αγγλίας ν' άντιταχτεί, έστω και πολύ χλιαρά, στην άνεξαρτησία της Ροδεσίας με λευκή κυβέρνηση, από την άρχή. Όμως η άλαζονεία των λευκών καταπιεστών όδηγηση στην άδιάλλακτη πορεία με τον Ίαν Σμιθ. Από κει και πέρα η Αγγλία «ένιψε τας χείρας» χύνοντας κροκοδείλια δάκρυα και εφαρμόζοντας ένα οικονομικό άπο-

κλεισμό που έσπαζαν πρώτες και καλύτερες οι Άγγλικές εταιρείες.

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Λίγο καιρό μετά την «μονομερή άνακήρυξη της άνεξαρτησίας» από τον Ίαν Σμιθ το κίνημα για την άπελευθέρωση άρχίζει να παίρνει σάρκα και όστα. Στην άρχή πολιτικό και ειρηνικό (ANC) παίρνει σιγά σιγά και την στρατιωτική του έκφραση (ZAPU και ZANU). Οι διαφωνίες μεταξύ των δύο άντάρτικων κινήματων περιορίζονται στην ήγεσία ενώ η βάση παραμένει οργανωτικά ενιαία.

Παρ' όλη την έλλειψη άποτελεσματικότητας των άν-

ταρτών, με τα πρώτα χτυπήματα οι λευκοί πανικοβάλλονται και έξαναγκάζονται να έλθουν σε συμβιβασμό με την ήγεσία του ANC. Οι άφρικανοί ήγγέτες, παρ' όλη την πίεση χωρών όπως της Ζάμπια δεν πέφτουν στην παγίδα και έπιμένουν στη μόνη λογική διευθέτηση: διακυβέρνηση από την πλειοψηφία.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΑΡΤΗΣΗ

Η Πορτογαλική επανάσταση και η προοπτική άνεξαρτησίας για την Μοζαμβίκη και την Αγκόλα δίνουν νέα διάσταση στον αγώνα της Ροδεσίας. Όστόσο η Μοζαμβίκη ήταν σημαντικά έξαρτημένη από τα οικονομικά όφέλη που είχε από την διακίνηση Ροδεσιακών προϊόντων από το έδαφος της και άρχικά δε θέλησε να έλθει σε ρήξη με το καθεστώς του Ίαν Σμιθ. Από την άλλη η Αγκόλα είχε τις δικές της δυσκολίες στον πό-

ΤΟ ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ ΣΤΟ ΛΙΒΑΝΟ

ΑΛΛΗ ΜΙΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΥΠΟΝΟΜΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΑΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ;

Τη στιγμή που γράφονται οι γραμμές αυτές οι πληροφορίες για την κατάσταση στο Λίβανο είναι ακόμα συγκεχυμένες. Είναι δύσκολο να γνωρίζει κανείς τις συγκεκριμένες προθέσεις του στρατηγού "Αλ—Αχταμπ που αυτοανακηρύχτηκε «Στρατιωτικός Διοικητής του Λιβάνου» και κάλεσε τον Πρόεδρο Φράντζιεκ να παραιτηθεί. Ούτε και είναι δυνατό να πη κανείς με βεβαιότητα ποιοι κινούνται πίσω από τον στρατηγό γιατί ασφαλώς οι σκοποι που έξυπηρετεί το κίνημα δεν περιορίζονται σε προσωπικές φιλοδοξίες των κινήματιών.

Άς δούμε όμως το γενικό φόντο μέσα στο όποιο εξελίσσονται τα γεγονότα. Ο Λίβανος είναι βασικά γέννημα του μοιράσματος της περοχής ανάμεσα στους άποικιστές. Οι τελευταίοι με την άποχώρησή τους άφησαν στην περιοχή τις δομές που θα τους επέτρεπαν να έξακολουθήσουν την έξμετάλλευση κάτω από την κάλυψη των «σχέσεων για το άμοιβαίο καλό» με τις κυβερνήσεις των νεοανεξάρτητων κρατών. Η έξμετάλλευση της ύπαρξης μειονοτήτων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στρατηγικά πήρε στην περίπτωση της Μέσης Ανατολής την πιό ξεκάθαρη μορφή της. Έτσι δημιουργήθηκαν δύο κράτη με μη άραβική πλειοψηφία, ένα έπιθετικό, το Ίσραήλ, για να παίξει το ρόλο του χωροφύλακα, και ένα «φιλικό» πρός τους Άραβες, το Λίβανο, για να παίξει το ρόλο της γέφυρας με-

ταξύ του ιμπεριαλιστικού και του άραβικού κόσμου.

Η ΑΡΑΒΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Η άραβική αγορά άποτελούσε πάντα μια μεγάλη δεξαμενή άντλησις κέρδους από τις δυτικές έπιχειρήσεις. Η άγοραστική δύναμη των Άραβικών χωρών ήταν πολύ μεγάλη από τη μια γιατί τα πετρέλαια έξασφάλιζαν μεγάλα εισοδήματα στις χώρες αυτές και από την άλλη γιατί ο πλούτος αυτός ήταν συγκεντρωμένος στα χέρια μιας μικρής μειοψηφίας και έτσι μπορούσε να σπαταληθή στα καταναλωτικά αγαθά που πρόσφερε η δύση.

Με το εμπόριο στον Άραβικό κόσμο η δύση πετύγγαινε να ξαναπαίρνει πίσω όσα έξόδευε για την αγορά του πετρελαίου και ταυτόχρονα να μειώνει συνεχώς την πραγματική τιμή του πετρελαίου ά-

κριβαίνοντας τα προϊόντα που πουλούσε στους άραβες. Το πιό σημαντικό σ' αυτή τη διαδικασία είναι πως αυτοί που υπέφεραν ήταν οι εργάτες και στον άραβικό αλλά και τον δυτικό κόσμο: η άραβική ολιγαρχία και τα δυτικά μονοπώλια έξασφάλιζαν όλοένα και μεγαλύτερα κέρδη.

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Βασικός κρίκος για την οικονομική δράση της δύσης στον Άραβικό κόσμο ήταν ο Λίβανος. Η Μαρωνιτική κοινότητα άποτέλεσε το οικονομικό προγεφύρωμα που μετέτρεφε τον Λίβανο σε τραπεζιτικό και έμπορικό κέντρο της Μέσης Ανατολής. Το σύστημα διακυβέρνησης του Λιβάνου ήταν έντονα διαχωριστικό με πρόνοιες που έξασφάλιζαν την προεδρία στους Μαρωνίτες χριστιανούς, την πρωθυπουργία στους Μουσουλμάνους κλπ. Αδτή η κατάσταση επέτρεπε στις εύπορες τάξεις των διαφόρων θρησκευμάτων να θολώνουν τα νερά και να έξασφαλίζουν την ύποστήριξη των «δικών» τους φτωχών στους μεταξύ τους καυγάδες.

ΣΤΑΤΟΥΣ ΚΒΟ

Η διατήρηση του Στάτους

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΜΙΑΣ ΤΟΥΡΚΑΛΑΣ ΑΓΩΝΙΣΤΡΙΑΣ

Πριν λίγες μέρες έτυχε να συναντήσουμε στη Σουηδία μια Τουρκάλλα αγωνίστρια που ξήση από κοντά τις εξελίξεις στην Τουρκία κατά τα τελευταία χρόνια. Είχαμε μαζί τις μιάν συνέντευξη σχετικά με τις εμπειρίες της όλο αυτό τον καιρό, τα προβλήματα της Τουρκίας, και το Κυ-

Η συνέντευξη

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Για να μιλήσουμε για την περίοδο 71—73 στην Τουρκία, πρέπει να αρχίσουμε από τα προηγούμενα. Πριν το 71 υπήρχαν στην Τουρκία το Έργατικό Κόμ-

Στο μεταξύ άρχισε και ο αντιαμερικανισμός στην Τουρκία με διαδηλώσεις και άλλες εκδηλώσεις. Και έτσι, από την μία το Κομμουνιστικό και το Έργατικό Κόμμα δεν είχαν δύναμη και δεν μπορούσαν να οδηγήσουν το κίνημα και από την άλλη έμεις ή Νεολαία δεν το σκεφτόμαστε α-

ΚΑΤΩ Ο ΦΑΣΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

πριακό πρόβλημα. Σας μεταφέρουμε τα πιο κύρια σημεία της συνέντευξης γιατί πιστεύουμε πως είναι ενδιαφέροντα και χρήσιμα για να μπορέσουμε να γνωρίσουμε καλύτερα την ιστορία και τα προβλήματα του γειτονικού λαού, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο βλέπει ο προοδευτικός κόσμος της Τουρκίας το Κυπριακό πρόβλημα.

Έπιθυμία της Τουρκάλλας αυτής είναι να κρατήσει την ανωνυμία της μόνο και μόνο για να μη φανεί ότι αυτοδιαφημίζεται.

Η συνέντευξη δόθηκε με τη μορφή της εξήγησης:

μα και το Κομμουνιστικό Κόμμα. Το Έργατικό Κόμμα ήταν νόμιμο ενώ το Κομμουνιστικό ήταν παράνομο. Η ηγεσία αυτών των κομμάτων πίστευε ότι η Τουρκία βρισκόταν σε μια περίοδο που μπορούσε άμεσα να οδηγηθεί στον σοσιαλισμό και ότι αυτοί θα μπορούσαν να εκλογιστούν να ανεβούν στην εξουσία και να φέρουν τον σοσιαλισμό. Αυτό ήταν λάθος γιατί αποκλείεται να τους επέτρεπεν ο ιμπεριαλισμός να πάρουν μ' αυτό τον τρόπο την εξουσία. Γι' αυτό κυρίως τον λόγο η νεολαία έφυγε από το Έργατικό Κόμμα και άρχισε να δουλεύει μόνη της.

πό την πλευρά του προγραμματισμού και της οργάνωσης. Έτσι με τον λαό, με την εργατική τάξη, με τους αγρότες ή επαφή που είχαμε δεν ήταν καλή. Επγαίναμε στα χωριά, μιλούσαμε και φεύγαμε. Επγαίναμε στα εργοστάσια, έβοθούσαμε τους εργάτες να κάμουν απεργίες. Και ήθιδα του αντίδικου άρχισε να μάς φαίνεται πιο γοητευτική. Μετά άρχισαν τα γνωστά γεγονότα. Κι' αυτό γιατί η νεολαία μόνη της δεν μπόρεσε να βρεί το σωστό δρόμο. Αυτοί που ενέργησαν μ' αυτό τον τρόπο ήταν 20—22 χιλιάδες άνθρωποι και δεν μπορού-

να πεις ότι φταίνουν αυτοί. Χαρακτηριστικό είναι πως εκείνον καιρό οι συζητήσεις που κάμαμε ήταν πάνω στην ταχτική του αντίδικου. Πολύ λίγοι από μάς πήγαιναν να δουλέψουν μέσα στους εργάτες. Βέβαια αυτοί που οδηγούσαν το κίνημα της νεολαίας και πολεμούσαν κάθε μέρα με την αστυνομία και τους φασίστες, δεν έβρισκαν καιρό να σκεφτούν τα πράγματα σταθερά και λογικά. Ένώ έμεις που είμαστε πιο πίσω μπορούσαμε να σκεφτούμε πιο λογικά.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ

Ο αδελφός μου ήταν προοδευτικός επιστήμονας. Η επαφή με τις προοδευτικές ιδέες ήταν μέσω του αδελφού μου. Τέλειωσα το γυμνάσιο και μπήκα στο πανεπιστήμιο το 69 όταν στην Τουρκία άρχιζε να αναπτύσσεται το κίνημα της νεολαίας. Έγώ τότε ήρτα σ' επαφή με τους σοσιαλοδημοκράτες αλλά δεν μου άρεσαν. Μετά ήρτα σ' επαφή με άλλες οργανώσεις και τέλος έγινα μέλος στις «Οργανώσεις της Έπαναστατικής Νεολαίας». Στην περίοδο 69—71 δούλευα σ' αυτή την οργάνωση. Έπειδή οι γυναίκες όμως ήταν πολύ λίγες σε σχέση με τους άνδρες μάς έδιναν ευθύνες πιο πολλές. Έγώ έκαμα πολλές δουλειές. Πήγα σε απεργίες, πήγα σε χωριά και μετέφερα μηνύματα στο πανεπιστήμιο και αλλού. Προς το τέλος του 70 αποφάσισα να πάω να δουλέψω μέσα στους εργάτες μόνον. Αφού βρήκα σπίτι τον αρβανισαστικό μου που έκασαζήτειτο, πήγα στην Ίσταμπούλ και έπιασα δουλειά σ' ένα εργοστάσιο καπνοβιομηχανίας. Εκεί διαπίστωσα ότι οι εργάτες είναι έτοιμοι να δούν τα πράγματα, θέλανε και ζητούσαν να μάθουν τι γίνεται. Έπειδή μάθαιναν ότι είμαι μορφωμένη με καλούσαν να μιλήσουμε στο σπίτι τους. Υποστήριζαν την νεολαία αλλά απορούσαν γιατί δεν έρχόταν να τους διαφωνήσουν.

Αργότερα σε μια απόπειρα άπαγωγής έσυλληφθήκαν μερικά παιδιά που δουλεύαμε πριν μαζί και στην ανάκριση έδώσαν και τ' όνομά μου. Σε έξη μέρες μ' έπιασαν. Την πρώτη μέρα μ' έρριξαν σ' ένα μικρό κελλί και μου είπαν «να τα πώ όλα». Την δεύτερη άρχισαν τα βασανιστήρια μπροστά μπροστά σ' ένα στρατηγό. Έχρησιμοποίησαν και ηλεκτρικό ρεύμα μέχρι που έλυποθύμισα. Τις επόμενες μέρες έσυνεχιστήκαν τα ίδια βασανιστήρια. Συγχρόνως όμως άκουα και τις φωνές άλλων που τους βασάνιζαν. (Είμαι χειρότερα από το να βασανίζεσαι, ν' άκους τους άλλους που τους βασανίζουν). Τα πιο συνταραχτικά που είδα εκεί είναι τα έξης:

Ένα παιδί που του έδιναν ρεύμα από την έγχειρήσή του. Έφεραν και την μάνα του μπροστά την ώρα που τον έβασάνιζαν. Ήταν να χάσει το μυαλό της.

Μετά με πήραν στην Άγκυρα και μετά στις στρατιωτικές φυλακές. Εκεί έμεινα 15 μέρες μαζί με άλλες 60 γυναίκες, ενώ δικαζόμουν με την κατηγορία ότι προσπαθούσα να ανατρέψω την κυβέρνηση. Εκεί 2 φορές έκάμαμε απεργία πείνας γιατί δεν είχαμε γιατρό και γιατί κάθε λίγο έπαίρναν κάποια από μάς και την βασάνιζαν.

Όταν έκέρδισεν ο Έτζιεβίτ άλλαξε η άτμόσφαιρα στην Τουρκία και μάς έβγαλαν από τις φυλακές προτού τελειώσει η δίκη μου. Στο τέλος μου επέβαλαν 1 Οχρόνια φυλακή. Δεν με έσυλλαβαν ξανά γιατί είχα δικαίωμα να κάμω έφεση σε ανώτερο δικαστήριο. Έκαμα έφεση και το ανώτερο δικαστήριο άπόρριψε την άπόφαση του δικαστηρίου και δέχτηκε ότι με βασάνισαν. Αλλά το κατώτερο δικαστήριο δεν δέχτηκε την άπόφαση του ανώτερου δικαστηρίου και έπιμένει στη δίκη του. Τώρα άλλαξε η έξουσία και υπάρχει μισός φασισμός στην Τουρκία. Τελευταία, κάθε μέρα σκοτώνονται φοιτητές. Τους τελευταίους 6 μήνες σκοτώθηκαν περίπου 50. Μπορεί τώρα το δικαστήριο να άποφασίσει να μπά στη φυλακή για 10 χρόνια. Γι' αυτό ήρθα στη Σουηδία.

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Πρώτα απ' όλα χρειάζονται δημοκρατικές έλευθερίες στην Τουρκία. Μετά πρέπει η Τουρκία να άπομακρυνθεί από το άρμα του ιμπεριαλισμού. Πρέπει επίσης να γίνει αναπροσαρμογή της γής. Μεγάλα κομμάτια γής που άνήκουν σε λίγους ανθρώπους πρέπει να μοιραστούν.

Η εργατική τάξη πρέπει να έχει περισσότερες έλευθερίες, αλλά είναι πολύ δύσκολο να κάμει απεργίες στην Τουρκία. Μετά τον Έτζιεβίτ η κατάσταση πείει προς τα πίσω. Αυτό, το δείχνει η πίεση που έβασκείται στις προοδευτικές οργανώσεις. Αλλά μπορούμε να πούμε ότι αν άνεβεί ο Έτζιεβίτ στην έξουσία θα είναι μόνο ένα δήμα μπροστά. Η πίεση τώρα δεν είναι όπως ήταν πριν 5—6 χρόνια, μόνο πάνω στην νεολαία. Είναι τώρα πάνω στην εργατική τάξη. Κάθε μέρα στα εργοστάσια οι εργάτες κάμουν απεργίες, συγκρούονται με την αστυνομία. Η αστυνομία δεν είναι όπως πριν με τα ρόπαλα. Με όπλα σπρέφονται τώρα ενάντια στον κόσμο. Και στα χωριά κάθε λίγο αυτό γίνεται. Αυτά είναι τα προβλήματα που έννοώ για την δημοκρατία.

Από την άλλη πλευρά έχουμε τα προβλήματα που δημιουργεί ο ιμπεριαλισμός. Η Κύπρος. Οι βάσεις. Αυτά ο Έτζιεβίτ, όπως σκέφτομε έγώ, δεν μπορεί να τα λύσει. Όταν έρθει στην έξουσία ο Έτζιεβίτ μπορεί να μάς δώσει μόνο μερικές δημοκρατικές έλευθερίες. Δεν θα σκοτώνεται κόσμος κάθε λίγο. Αλλά δεν θα

ΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΗ ΚΥΠΡΙΑ

Οι Γυναίκες οργανώσεις της Κύπρου, με την ευκαιρία της 8 του Μάρτη οργάνωσαν έβδομάδα εκδηλώσεων αφιερωμένη στην Κυπρία αγωνιζόμενη γυναίκα. Η 8 του Μάρτη γιορτάζεται σ' όλο τον κόσμο σαν μέρα αφιερωμένη στην ένότητα και την αλληλεγγύη των γυναικών στον άγώνα για την ειρήνη, την εθνική ανεξαρτησία, τη δημοκρατία και τα ίσα δικαιώματα.

Οι Γυναίκες οργανώσεις, αυτή τη βδομάδα σε συγκεντρώσεις σε προσφυγικούς καταυλισμούς διακήρυξαν την άπόφασή τους να αγωνιστούν με όλες τους τές δυνάμεις για μιάν ανεξάρτητη, κυρίαρχη και άποστρατικοποιημένη Κύπρο, για Έλληνες και Τούρκους. Με πινακίδοφορίες οι κύ-

πριες γυναίκες ζήτησαν την έφαρμογή των ψηφισμάτων των Ηνωμένων Έθνών για την Κύπρο και άπαίτησαν κάθαρση του κρατικού μηχανισμού, της αστυνομίας και της Εθνικής Φρουράς, απ' όλα τα προδοτικά στοιχεία που συνεργάζστηκαν στην ιμπεριαλιστική συνωμοσία και την καταστροφή της Κύπρου.

«Η 8 του Μάρτη είναι αφιερωμένη στον άγώνα των γυναικών για τα ίσα δικαιώματα» αναφέρει η διακήρυξη των γυναικείων οργανώσεων.

Έμεις πιστεύουμε πως σε μιάν καπιταλιστική κοινωνία, ο οργανωμένος άγώνας των γυναικών για διεκδίκηση ίσων δικαιωμάτων μπορεί να φέρει σημαντικά άποτελέσματα. Μιάν κοινωνία όμως αντιφατική που

κύριο στόχο έχει το άτομικό κέρδος, τη διάκριση και την έκμετάλλευση του ανθρώπου από τον άνθρωπο δεν μπορεί να λύσει ούτε ριζικά ούτε άποφασιστικά κανένα πρόβλημα. Ο άγώνας των γυναικών αν δεν είναι αναπόσπαστο τμήμα του γεικότερου άγώνα της εργατικής τάξης για κοινωνική λεφτεριά δεν είναι παρά μιάν άνεκλήρωτη ουτοπία. Η διάκριση σε βάρος της γυναίκας ο περιορισμός του ρόλου της και της άξιοπρέπείας της, ή μετατροπή της σε όργανο ειδικό για να εκπληρώσει μόνο όρισμένες έργασίες δεν επεβλήθησαν από καμμιάν θεϊκή δύναμη ούτε από τους άντρες, αλλά από την αντιφατική οικονομική βάση της κοινωνίας μας.

Μόνο με την ανατροπή του καπιταλιστικού συστήματος και τη δημιουργία μιās σοσιαλιστικής κοινωνίας όπου ο άνθρωπος θα είναι διαφεντευτής της μοίρας του και της δουλειάς του μπορεί να λυθεί το πρόβλημα σ' όλη του την έ-

κταση. Ο ρόλος δέ της κύπριας γυναίκας στον εθνικοαπελευθερωτικό άγώνα του λαού μας δεν είναι μόνο σημαντικός, άλ-

λως, της Άγκόλας και της Παλαιστίνης.

Στην κύπρια γυναίκα την εργατίσσα, την αγρότισσα, τη μάνα πιστεύουμε. Σ' αυτές τές

λά άποφασιστικής και καθοριστικής σημασίας.

Η κύπρια γυναίκα θα πρέπει αν χρειαστεί να πολεμήσει, να αγωνιστεί για την λευτεριά του νησιού, σαν τη γυναίκα του Βιετνάμ, της Καμπο-

άπλες γυναίκες του λαού που κράτησαν και κρατούν στους ώμους τους, τές ευθύνες τόσων άγώνων, πιστεύουμε.

Πιστεύουμε πως σ' αυτά τα γνήσια λαϊκά χέρια βρίσκεται η δύναμη του άγώνα για την άπελευθέρωση.

λύσει όλα τα προβλήματα. Για να λυθούν τα προβλήματα της Τουρκίας χρειάζεται οργάνωση πιο βαθιά, πιο άριστερά από το κόμμα του Έτζιεβίτ. Πιστεύω πως αποκλείεται να λυθούν τα προβλήματά μας με ειρηνικό τρόπο. Αλλά πως θα γίνει αυτό δεν είναι εύκολο να απαντήσει κάποιος. Χρειάζεται μια οργάνωση της εργατικής τάξης. Χρειάζεται ένα λαϊκό μέτωπο που να προσταθεί να έρτει στην εξουσία.

Στην Τουρκία, στα δυτικά είναι διαφορετικά από τα ανατολικά. Στα ανατολικά υπάρχει φεουδαρχισμός. Υπάρχουν 700 χωριά περίπου που ανήκουν σε μερικούς ανθρώπους. Στην ανατολή πρέπει να μοιραστούν αυτά

δίτ έπηγε στην Κύπρο για να πάρει την δημοκρατία. Έξ άλλου έπεσε ο φασισμός και στην Κύπρο και στην Ελλάδα και στην Τουρκία και έτσι εκάμε καλό ή εισβολή». Μετά όμως έμαθαν οι προοδευτικοί στην Τουρκία ότι το πρόβλημα δεν ήταν όπως το άναλυαν πρίν, και ότι έγινε πολλά πράγματα εις βάρος των Έλλήνων της Κύπρου. Τότε άρχισαν να βλέπουν τα πράματα σωστά. Τώρα πιστεύουν ότι μπορεί να λυθεί το πρόβλημα μόνο όταν υπάρχει στην Κύπρο μια κυβέρνηση ανεξάρτητη, χωρίς να υπάρχει καθόλου επέμβαση από την Τουρκία, την Ελλάδα και τον ιμπεριαλισμό. Αλλά με τις κυβερνήσεις που έχουμε τώρα στην

Τελευταία μερικοί συντεχνιακοί από την Τουρκία πήγαν στην Κύπρο και έμειλσαν με τους εργάτες. Φαίνεται ότι στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου η εργατική τάξη άρχισε να βλέπει τα πράματα πιο προοδευτικά, δεν έβλουν συντεχνίες όπως υπήρχαν πρίν, μαριονέτες του Ντεκτάς. Φαίνεται ότι άρχισαν να αλλάζουν τα πράματα, και εγώ πιστεύω πως άμα οργανωθεί και δυναμώσει το κίνημα, τότε θα είναι δυνατό να γίνει ένας κοινός άγώνας με τους Έλληνοκύπριους.

Η ΔΙΖΩΝΙΚΗ

Δεν πιστεύουν οι προοδευτικοί άνθρωποι της Τουρκίας ότι είναι

**ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ
ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ**

Πέρασε ένα δεκαπενθήμερο πυκνό σε έκδηλωση. Η Διεθνής Επιτροπή Αλληλεγγύης έβγαλε ψηφίσματα. Οι γυναικείες οργανώσεις άπαίτησαν κάθαρση. Η αντιπροσωπεία γύρισε από τη Βιέννη και άνακοίνωσε πρόοδο χωρίς πρόοδο. Δηλαδή, ούτε αίσιοδοξία ούτε άπαισιοδοξία. Το Έθνικό Συμβούλιο εξέτασε την κατάσταση.

Τρέχουσες δουλειές. Ρουτίνα, που λέμε, και καθημερινότητα. Στο έσωτερικό ισχυροποιούμαστε. Η έπαναδραστηριοποίηση συνεχίζεται. Η είδηση φθάνει από τη Τσεχοσλοβακία: 1500 Κύπριοι εργάτες μεταβαίνουν στην Πράγα, ως «πρεσβευταί της Κύπρου». Έτσι τουλάχιστο δηλώθηκε από πολύ επίσημο πρόσωπο. Βέβαια εκείνο που έχει σημασία είναι το συνάλλαγμα που οι άνθρωποι θα στείλουν στη γενέτειρα. Όμως είναι και πρεσβευταί: όχι βέβαια της διπλωματικής υπηρεσίας, αλλά αυτό δεν έχει σημασία. Έδω πετυχαίνουμε μ' ένα σμπάρο δυο τρυγόνια: Έπαναδραστηριοποίηση και Διεθνοποίηση.

Φαίνεται πως το επιχειρηματικό δαιμόνιο του Κυπρίου επιχειρηματίου έχει πετύχει σε όρισμένους μόνο τομείς. Ο ένας είναι η λαθραία έξαγωγή συναλλάγματος. Αλλά για να σταλεί έξω συνάλλαγμα χρειάζεται να υπάρχει συνάλλαγμα. Έτσι φροντίζουμε και γι' αυτό στέλλουμε μερικούς εργάτες έξω για να στείλουν έμβάσματα για να τα στείλουμε ξανά έξω. Τέλος πάντων, τι σου είναι αυτό το δαιμόνιο!!

Βέβαια έκκρεμούν κι' όρισμένα άλλα πράματα. Το ένα είναι η ίσομερής κατανομή των οικονομικών βαρών. Αλλά αυτό είναι για να έχουμε κάτι να λέμε. Τώρα θα μου πείτε έκκρεμεί και η κάθαρση. Μα αν έχουμε δύο πράματα για να λέμε τι πειράζει;

"Α!! Σχεδόν που Εέχασα τον κ. Λούγκεν που μας ήλθε από την ήγέτιδα του Έλευθερου κόσμου. Δεν ήλθε για τίποτε σοβαρό ο άνθρωπος. Άπλως, λέει, ήλθε γιατί δεν μας έχει δει από το 1957 και μας πεθύμησε. Έτσι δήλωσε. Και καλά έκανε που Εέξηγησε τους λόγους της έπίσκεψής του. Γιατί εγώ ήμουν με την έντύπωση πως ήλθε για να μας πιέσει. Έτσι τώρα δεν άνησυχώ...

Κατά τα άλλα η πολιτική άτμόσφαιρα πλημμυρίζει με διζωνική. Μηνύματα - «είσηγήσεις» του Καραμανλή, έπισκέψεις Αμερικανών διπλωματών, η είδηση πως ο Βάλντχαιμ άσπάζεται τη διζωνική, παρασκηνιακές διαβουλεύσεις. Φροντίσαμε να μάθουμε τι θέλουν όλοι... Κ' έτσι που πάντα καταπιανόμαστε με την ουσία, αν ξεχάσαμε μερικές λεπτομέρειες, όπως για παράδειγμα τι θέλει ο Κυπριακός Λαός, αυτό δεν έχει και τόση σημασία. Είμαστε, βλέπετε, πολύ πολυάσχολοι... Με μικροπράγματα θα καταπιανόμαστε τώρα;

ΚΑΘΕ ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ

Διαδήλωση Τουρκοκυπρίων και Έλληνοκυπρίων στην Σουηδία ενάντια στον ιμπεριαλισμό.

τα χωριά στον κόσμο που ζει εκεί. Έκεί όμως όπου υπάρχουν τσιφλίκια με καπιταλιστικόν τρόπον οργανωμένα, πρέπει να τα πάρει το κράτος. Δεν χρειάζεται να τα μοιραστούν αυτά γιατί εργάζονται με μοντέρνο τρόπο.

ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΚΑΙ Ο ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Στην αρχή, στους πρώτους 3 μήνες οι προοδευτικοί άνθρωποι της Τουρκίας έκαμαν λάθος σχέψη με το Κυπριακό. Έβλεπαν το πρόβλημα ως έξης: «Ο Σαμφών είναι φασίστας και ο Έτζιε-

Τουρκία και στην Ελλάδα βλέπουν ότι είναι πολύ δύσκολο να γίνει αυτό στην Κύπρο. Ξέρουμε μόνο ότι στον ελληνικό τομέα υπάρχει ένα προοδευτικό και δημοκρατικό κίνημα. Στον τουρκικό τομέα δεν υπάρχει. Αλλά πει να βοηθήσουμε να αναπτυχθεί ένα κίνημα και στον τουρκικό τομέα, να δυναμώσει και οι δύο πλευρές να συνεργαστούν, να πολεμήσουν μαζί. Προς το παρόν ξέρουμε πολλές λεπτομέρειες για την Κύπρο, αλλά όταν δυναμώνει ένα κίνημα, τότε μπορεί να γίνει η συνεργασία μεταξύ των δύο μειονοτήτων στην Κύπρο.

μια λύση ή διζωνική όμοσπονδία, αλλά ακόμη δεν είναι καθαρά αυτά τα πράματα στην Τουρκία.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Στην αρχή, το καλοκαίρι του 74 έγιναν διαδηλώσεις υπέρ της Κύπρου στην Ισταμπούλ, στην Άγκυρα, στην Σμύρνη. Αλλά έκείνον τον καιρό ο κόσμος δεν ήξερε καλά το ζήτημα, ούτε και οι προοδευτικοί ακόμα. Γι' αυτό δεν έπιασαν και πολύ αυτές οι έκδηλώσεις. Ύστερα άρχισαν τα φασιστικά μέτρα στην Τουρκία και ο κόσμος ξεχάσε την Κύπρο.

ΣΑΜΨΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΣΗ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ από την 1ην σελίδα

και τη σωστή μεθόδευση του άγώνα. Σαν πρώτο βήμα είναι η δημιουργία πολιτοφυλακής με λαϊκό έλεγχο.

Μόνο κάτω από τέτοιες συνθήκες θα γίνει δυνατή η άπομόνωση των φασιστικών στοιχείων και η ξεαφάνιση κάθε πιθανότητας έπιβολής λύσεων πάνω στον Κυπριακό λαό.

Πρέπει λοιπόν ν' άγωνιστούμε για την δημιουργία, τούτων των όργανων, για ν' άποτελέσει η δίκη του Σαμφών μια άφετηρία για πλήρη κάθαρση, άφετηρία για ένα λαϊκό άγώνα που μόνο αυτός μπορεί να έγγυηθεί έπιτυχία στα αιτήματα του Κυπριακού λαού, για άπελευθέρωση και δημοκρατία.

αγοραζετε
την
σοσιαλιστική
εκφραση
ενισχυστε
τον αγωνα
της σ. ν.
ΕΔΕΝ

Ο ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ

ΣΤΙΣ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ

Ο καπιταλισμός σαν κοινωνικό σύστημα έκαμε την εμφάνισή του τον 18ο αιώνα στην Ευρώπη και έζησε την χρυσή εποχή του τα χρόνια του 19ου. Σαν σύστημα παραγωγής έδωσε τρομαχτική ώθηση στην πρόοδο της ανθρωπότητας αναπτύσσοντας σε μεγάλο βαθμό τα μέσα παραγωγής. Ο άμεילικτος ανταγωνισμός των βιομηχανικών εξανάγκασε τους επιχειρηματίες να τελειοποιούν συνεχώς τα μηχανήματα και τις μεθόδους δουλειάς. Η εξειδίκευση, ο καταμερισμός εργασίας, η χρησιμοποίηση των μηχανών αύξησε πολύ την παραγωγικότητα με αποτέλεσμα να δοθεί ή δυνατότητα παραγωγής πολύ περισσότερο αγαθών στη κοινωνία.

ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

Ταυτόχρονα ο καπιταλισμός κατάστρεψε τις παλιές και πολυέθοδες μεθόδους παραγωγής, τους τεχνίτες, τους αγρότες μετατρέποντάς τους σε εργάτες. Μαζί με τις παλιές μεθόδους παραγωγής καταστράφηκαν και οι παλιές σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων. Οι παλιότερες μορφές εκμετάλλευσης, βασισμένες στην κοινωνική ιεραρχία που καθωρίζονταν από μια σειρά δεσποτικών αντιλήψεων, αντικαταστάθηκαν από την απλοποιημένη εκμετάλλευση του κεφαλαίου.

Ο καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής βασίζεται στον ανταγωνισμό μεταξύ των διαφόρων επιχειρήσεων. Οι αποφάσεις για την παραγωγή παίρνονται ξεχωριστά από τον κάθε επιχειρηματία με γνώμονα το κέρδος που θα αποφέρει ή παραγωγή του. Η ορθότητα της απόφασης του επιχειρηματία κρίνεται αργότερα, αφού παραχθούν τα προϊόντα και προσφερθούν στην αγορά για πώληση. Είναι φυσικό πως ένα προϊόν που φαίνεται κερδοφόρο να ελκύσει πολλούς επιχειρηματίες να το παράγουν με αποτέλεσμα πολλές φορές να γίνεται υπερπαραγωγή. Σε τέτοια περίπτωση πέφτουν οι τιμές και πολλές επιχειρήσεις καταστρέφονται.

Μια άλλη διαδικασία καταστροφής είναι ή εισαγωγή νέων τεχνολογικών μεθόδων. Όταν μια επιχείρηση εισαγάγει μια νέα μέθοδο παραγωγής που της δίνει την δυνατότητα να πουλεί τα προϊόντα της πιο φτηνά, οι άλλες επιχειρήσεις που παράγουν το ίδιο προϊόν είναι αναγκασμένες να κάμουν το ίδιο, αλλιώς δεν θ' ανταξούν τον ανταγωνισμό και θα κατασραφούν. Κατά κανόνα οι επιχειρήσεις που αντέχουν περισσότερο είναι και μεγαλύτερες ενώ οι πιο μικρές αφανίζονται.

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΜΟΝΟΠΩΛΙΟΥ

Φαινόμενα όπως τα πιο πάνω είναι πολύ συχνά μέσα

στον καπιταλισμό: Μια επιχείρηση είναι καταδικασμένη είτε να αναπτύσσεται συνεχώς ή να καταστρέφεται. Έτσι ο αριθμός των επιχειρήσεων που παράγουν ένα προϊόν ολοένα και μικραίνει ενώ το μέγεθός τους μεγαλώνει. Θεωρητικά το τελικό αποτέλεσμα μιας τέτοιας πορείας είναι το να παραμείνει μια και μόνο γιγάντια εταιρία που μόνη της παράγει το συγκεκριμένο προϊόν για ελόκληρη την κοινωνία.

Αυτό ακριβώς είναι που αποκαλούμε **ΜΟΝΟΠΩΛΙΟ**.

Οι επιπτώσεις στο σύστημα από την δημιουργία μονοπωλίων είναι πολύ σημαντικές. Η κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης της παραγωγικών δυνάμεων, ο ανταγωνισμός, παύει να υπάρχει. Οι τιμές των προϊόντων δεν καθωρίζονται πια από τον ανταγωνισμό στην αγορά αλλά από τους μονοπωλητές. Η ανάγκη για μεγαλύτερη παραγωγικότητα είναι πολύ λιγότερο πιεστική και έτσι βλέπουμε απηρχαιωμένα πολλές φορές μηχανήματα να χρησιμοποιούνται. Η δημιουργία μονοπωλίων αφαιρεί την προοδευτικότητα του καπιταλιστικού συστήματος. Θάταν όμως μάταιη ή προσπάθεια επαναφοράς ή διατήρησης του ελεύθερου ανταγωνισμού γιατί ακριβώς τα μονοπώλια είναι το αποτέλεσμα αυτού του ανταγωνισμού. Με την εμφάνιση των μονοπωλίων ο καπιταλισμός έχει εξαντλήσει τα περιθώρια ανάπτυξής του και πρέπει να ξεπεραστεί.

ΜΕΡΟΚΑΜΑΤΑ

Στην πορεία της εξέλιξης του καπιταλισμού οι εργάτες δεν παραμένουν άπαθεις. Οργανώνονται σε συντεχνίες και αγωνίζονται για καλύτερους όρους εργασίας. Μέσα στις συνθήκες του ανταγωνιστικού καπιταλισμού ή αύξηση των μεροκαμάτων τους είναι δύσκολη γιατί αν επιτευχθεί σ' ένα εργοστάσιο θα σημαίνει αύξηση των εξόδων για τον εργοστασιάρχη που ή θα μειώσει το κέρδος του ή θ' αύξησει τις τιμές με αποτέλεσμα και στις δυο περιπτώσεις να βλαπτει καίρια το εργοστάσιο. Αν μειωθεί το κέρδος τότε θάνατο πιο δύσκολη ή εφαρμογή νέων μεθόδων παραγωγής με αποτέλεσμα να πάψει να είναι ανταγωνιστικό. Αν αυξηθούν οι τιμές θα λιγοστεύουν οι πωλήσεις με το ίδιο ακριβώς αποτέλεσμα. Σε μονοπωλιακές όμως συνθήκες αυτοί οι κίνδυνοι είναι σημαντικά μειωμένοι. Μια αύξηση μεροκαμάτων οδηγεί σε αύξηση τιμών χωρίς σοβαρές επιπτώσεις. Αυτοί που υποφέρουν είναι στη πραγματικότητα οι εργάτες και ακόμα και οι κεφαλαιοκράτες που δρουν ακόμα σε τομείς της οικονομίας που εξακολουθούν να παραμένουν στο ανταγωνιστικό στάδιο με αποτέλεσμα την επιτάχυνση της ανάπτυξης των μονοπωλίων και σε άλλους τομείς.

Όσοσ ή αύξηση τιμών μειώνει την ανταγωνιστικότητα των μονοπωλίων στην διεθνή αγορά. Γι' αυτό δημιουργείται και ή ανάγκη εξάγωγής κεφαλαίου δηλαδή ή δημιουργία, από τα μονοπώλια, εργοστασίων σε ξένες χώρες όπου ακόμα το μεροκάματο είναι χαμηλά. Τέτοιες επενδύσεις είναι πολύ πιο κερδοφόρες από τις ντόπιες. Μαζί με τις επενδύσεις όμως χρειάζεται και ή προστασία τους που την αναλαμβάνουν συνήθως οι κυβερνήσεις της μονοπωλιακής μητρόπολης. Αυτή ή τάση του μονοπωλιακού καπιταλισμού ονομάζεται **ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΣ**.

ΟΛΙΓΟΠΩΛΙΑ

Στη πράξη ή δημιουργία μονοπωλίων είναι σχετικά σπάνια. Η καταστροφή μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων που συνεπάγεται ή δημιουργία μονοπωλίων προκαλεί την αντίδραση των μικρότερων επιχειρηματιών που είναι και οι περισσότεροι. Σε συμμαχία με τα κατώτερα στρώματα του πληθυσμού πολλές φορές καταφέρνουν να επιβάλουν αντιμονοπωλιακούς νόμους που απαγορεύουν τη δημιουργία μονοπωλίων. Τέτοιο παράδειγμα είναι ή περίπτωση της Αμερικής. Ακόμα όμως και χωρίς τέτοιους νόμους, όταν παραμένουν μόνο μερικές γιγάντιες εταιρίες ο ανταγωνισμός στις τιμές παύει να είναι για το καλό οποιασδήποτε απ' αυτές. Είτε με άμεση συνεννόηση, είτε έμμεσα, ο ανταγωνισμός τιμών μπαίνει στο περιθώριο και έχουμε αποτελέσματα που δεν διαφέρουν πολύ από τα αποτελέσματα των μονοπωλίων. Για ν' νιώσουμε ακριβώς τέτοιες καταστάσεις είναι ο **ΟΛΙΓΟΠΩ-**

ΛΙΑΚΕΣ, και αποτελούν την πλειοψηφία των καταστάσεων που συνήθως περιγράφονται σαν μονοπωλιακές.

ΔΙΑΦΗΜΗΣΕΙΣ

Ο ανταγωνισμός μεταξύ των ολιγοπωλίων δεν σταματά με τον παραμερισμό του ανταγωνισμού των τιμών. Απλώς παίρνει άλλη μορφή: τη διαφήμιση. Η τρομαχτική αύξηση της διαφήμισης είναι αποτέλεσμα της ανάπτυξης των μονοπωλίων. Η διαφήμιση είναι κάτι έντελως άχρηστο για την κοινωνία σαν σύνολο. Είναι χρήσιμη μόνο για την πραγματοποίηση κέρδους για τον ένα κεφαλαιοκράτη σε βάρος του άλλου. Η σπατάλη που γίνεται στη διαφήμιση είναι τέτοια που πολλές φορές ένα προϊόν πωλείται σε πολλαπλάσια τιμή παρά αν δεν υπήρχε το κόστος της διαφήμισης.

Η διαφήμιση δεν είναι ή μόνη μορφή σπατάλης στο μονοπωλιακό καπιταλισμό. Το κυνήγι του κέρδους οδηγεί αναπόφευκτα σε πολλές μορφές σπατάλης: ανταλλακτικά που χαλούν εύκολα για να πουλει περισσότερο το εργοστάσιο, «εφευρέσεις» που ή χρησιμότητά τους είναι αμφίβολη, κερδοσκοπία πάνω στη γη, πολεμικές βιομηχανίες. Όλα αυτά συνθέτουν μια εικόνα όχι και τόσο χολακευτική για τον ανεπτυγμένο καπιταλισμό. Αυτό δεν σημαίνει πως ή υποανάπτυξη είναι καλύτερη από την ανάπτυξη. Αυτό που σημαίνει είναι ότι για τις ανεπτυγμένες χώρες ο καπιταλισμός έχει εκπληρώσει τις δυνατότητές του, πως μια λογικά οργανωμένη κοινωνία θα μπορούσε να πραγματοποιήσει πολύ περισσότερα απ' ότι ο παραλογισμός της

αναρχικής καπιταλιστικής παραγωγής. Θα δοϋμε μια άλλη φορά πως και στις υποανάπτυκτες χώρες, για κάπως διαφορετικούς λόγους, ο καπιταλισμός δεν μπορεί να αποτελει βάση ανάπτυξης.

ΤΟ ΜΟΝΟΠΩΛΙΑΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ

Στις ανεπτυγμένες χώρες της δύσης ο καπιταλισμός έχει από καιρό περάσει στο μονοπωλιακό του στάδιο. Οι βασικοί τομείς της οικονομίας ελέγχονται από μονοπώλια. Αναπόφευκτα το κράτος μπαίνει κι' αυτό με το σειρά του κάτω από τον έλεγχο των μονοπωλίων. Η «ερχουσα τάξη» είναι πια ή «μονοπωλιακή αστική τάξη». Οι κεφαλαιοκράτες των τομέων της οικονομίας που βρίσκεται σε ανταγωνιστικό στάδιο αποτελούν μια τάξη που φθίνει γοργά.

Την ίδια στιγμή ή ανάπτυξη των μέσων παραγωγής και ή εισαγωγή ανεπτυγμένης τεχνολογίας δημιουργεί την ανάγκη ψηλότερου μορφωτικού επιπέδου για τους χειριστές αυτών των μέσων. Η εργατική τάξη αποκτά ένα πιο ψηλό μορφωτικό επίπεδο και στις τάξεις της ρίχνονται στρώματα που παλιότερα αποτελούσαν εύνοούμενο της αστικής τάξης. Έτσι ενώ από τη μια ή στιγμή τάξη περιορίζεται συνεχώς και γίνεται ελοένα και σοβαρότερο εμπόδιο στην ανάπτυξη, από την άλλη ή εργατική τάξη αποκτά συνεχώς μεγαλύτερες δυνάμεις. Το ίσοζυγιο δυνάμεων κλίνει ελοένα και περισσότερο με το μέρος της. Η συνειδητοποίηση της πραγματικότητας θα οδηγήσει στην τελική ανατροπή του καπιταλισμού.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Φαίνεται πως το άρθρο που δημοσιεύσαμε στο περασμένο τεύχος για την πολιτικοποίηση των μαθητών δεν ήταν πολύ άκαιρο γιατί το θέμα αυτό ήταν μέρος μιας συζήτησης που έγινε την προερασμένη Παρασκευή στην πνευματική Στέγη στη Λευκωσία.

Εισηγητής της συζήτησης ήταν ο Γενικός Γραμματέας της Σοσιαλιστικής ΕΔΕΚ Τάκης Χ' Δημητρίου που ανέλυσε τις επαναστατικές για τον καιρό εκείνο μεταρρυθμίσεις που έγιναν στην Ελληνική Παιδεία το '64, τους λόγους που κάνουν τις μεταρρυθμίσεις που έγιναν από λίγο καιρό στην Ελληνική Παιδεία, ουσιαστικά να ξευπηρετούν τα συμφέροντα της αστικής τάξης και τις θέσεις που παίρνει η ΕΔΕΚ πάνω στην Παιδεία στην Κύπρο. Πάνω στο τελευταίο σημείο ο κ. Χ' Δημητρίου υποστήριξε πως δεν πρέπει να υπάρχουν φραγμοί στην παιδεία για οποιοδήποτε και πως το Κυπριακό Υπουργείο Παιδείας πρέπει να ακολουθήσει την δική του πολιτική και όχι κατ' ανάγκη αυτή της Ελληνικής Κυβέρνησης.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Είπε πως η απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης για εξετάσεις στην Γ' τάξη του Γυμνασίου και - το πέρασμα δσαν πετύχουν στο Λύκειο, οι απόφοιτοι του οποίου μόνο θα δικαιούνται να εισέρχονται σε ανώτατα εκπαιδευτήρια αποτελεί φραγμό στην Παι-

δεία για ένα μεγάλο ποσοστό μαθητών. Τουτό στρέφεται ενάντια σε κείνους που δεν έχουν τις δυνατότητες να φοιτούν στα καλύτερα σχολεία ή να παίρνουν ιδιαίτερα μαθήματα και βοηθά κατά συνέπεια τους πλούσιους κατοίκους των πόλεων που έχουν περισσότερες ευκαιρίες να προσφέρουν καλύτερη εκπαίδευση στα παιδιά τους. Για τον ίδιο λόγο υποστήριξε την δωρεάν φοίτηση, μεταφορά στα σχολεία καθώς και την καθιέρωση της Δημοτικής που ή χρήση της θα είναι πολύ πιο εύκολη και εκφραστική. Για το Υπουργείο Παιδείας, είπε πως πρέπει να ακολουθηθεί μια δική του πολιτική λόγω των συνθηκών κάτω από τις οποίες βρίσκεται η Κύπρος. Πρέπει πάντα η εκπαιδευτική πολιτική να αποβλέπει στη δημιουργία συνειδητής και αγωνιστικότητας στο μαθητή. Σ' αυτή την περίπτωση τόνισε την ανάγκη διδασχής και ανάλυσης στους μαθητές της ιστορίας όλων των εθνικοαπελευθερωτικών κινήσεων και των αγώνων των λαών για ελευθερία, ιδιαίτερα του Βιετνάμ, της Αγκόλας και της Παλαιστίνης.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

Οι θέσεις αυτές έφεραν αντίδραση από μια μικρή μερίδα του ακροατηρίου που α-

ποτελείτο σχεδόν αποκλειστικά από καθηγητές και γυμνασιάρχες. Η μερίδα αυτή μίλησε με πάθος ενάντια της πολιτικοποίησης των μαθητών και κατηγορήσε σαν προπαγανδιστές όσους λέν πως πριν από το πραξικόπημα τα σχολεία ήταν φυτώρια φασισμού, γιατί είπαν, μόνο ένα μικρό ποσοστό των μαθητών ήταν φασίστες. Έκφράστηκε μάλιστα ή άποψη ότι οι μαθητές πρέπει να πολιτικοποιηθούν αλλά μόνο μετά το εθνικοαπελευθερωτικό στάδιο του αγώνα του Κυπριακού λαού, γιατί αν γίνει τώρα, θα διασπάσει την ενότητα.

Βλέπουμε την εφαρμογή των απόψεων του κ. Τάκη Χ' Δημητρίου σαν απαραίτητη κάτω από τις σημερινές συνθήκες. Πρέπει να αναπτυχθεί το πνεύμα της συζήτησης και της πρωτοβουλίας ανάμεσα στους μαθητές. Η γνώση των αγώνων άλλων λαών για ελευθερία θα στεριώσει την πίστη και την αποφασιστικότητα των μαθητών. Αυτό όμως προϋποθέτει διάθεση από μέρους της Κυβέρνησης να αναπτύξει την αγωνιστικότητα μέσα στο λαό. Αυτή την έλλειψη διάθεσης από μέρους του Υπουργείου έχουν δει πολλοί μαθητές κι αυτό τους έκανε να ενδιαφερθούν ενεργά στην πολιτική του τόπου, σε μια προσπάθεια άφυπνισμού της υπολοιπής μαθητικής νεολαίας.

Είναι άσκοπο επομένως το Υπουργείο να διακηρύσσει πως απαγορεύεται ή πολιτική στα σχολεία. Πολιτική στα σχολεία υπάρχει είτε το θέλουν είτε όχι, γιατί οι μαθητές είναι μέρος της κοινωνίας και αναπόφευκτα αντανακλούν τις διαμάχες που υπάρχουν. Αυτό που συμβαίνει είναι πως οι μαθητές αγανάχτησαν με την πολιτική του «απόλυτου», που αναλύσαμε στην περασμένη μας έκδοση και είδαμε ποιά συμφέροντα εξυπηρετεί. Είδαν οι μαθητές πως με το να μείνουν αδιάφοροι άφηναν το έδαφος ελεύθερο στο φασισμό για να εισωρήσει μέσα στα σχολεία, ειδαν τις επιπτώσεις που είχε αυτό πάνω στον τόπο και αποφάσισαν, με το δικό τους τρόπο, να δουλέψουν ενάντια στη θέληση του Υπουργείου και να δώσουν στο μαθητικό κίνημα δύναμη και υπόσταση. Αυτό είναι που μαγιάζει μερικούς εκπαιδευτικούς και το κατεστημένο. Το ότι δηλαδή βλέπουν το μαθητικό κίνημα να ακολουθεί το δικό του δρόμο.

ΟΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΣΤΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Γι' αυτό κάνουν το πάν να καθηλώσουν την επαναστατικότητα των μαθητών έχοντας σαν στόχο την ήγεια του. Φωνάζουν πως δεν πρέπει να

μπή ή πολιτική στα σχολεία γιατί στα σχολεία δεν υπάρχει φασισμός για να καταπολεμηθεί. Πρέπει δηλαδή να γίνουν τα σχολεία φασιστικά για να εισχωρήσουν οι προοδευτικές δυνάμεις μέσα στους μαθητές; Λέν πως πριν το πραξικόπημα τα σχολεία δεν ήταν φυτώρια φασισμού γιατί οι φασίστες μαθητές ήταν ή μειοψηφία. Δεν άμφισθητούν όμως ότι ο φασισμός ήταν ή μόνη οργανωμένη δύναμη μέσα στα σχολεία.

Όσο για την άποψη πως ή πολιτική πρέπει να μπή επίσημα στα σχολεία όταν τελειώσει ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας, τα λόγια είναι περιττά. Πιο μεγάλη αφέλεια από την υποστήριξη αυτής της θέσης δεν μπορεί να υπάρξει. Τι να κάνουμε την πολιτικοποίηση όταν θα έχη τελειώσει ο αγώνας; Πολιτικοποίηση για χάρη της πολιτικοποίησης; Όσο για τον λόγο που δίνουν για να υποστηρίξουν την άποψή τους, ότι δηλαδή μπαίνει σε κίνδυνο ή ενότητα του λαού, έχουμε να πούμε πως δεν νοείται ενότητα μ' όλους κείνους που είναι έτοιμοι να προσπογράψουν την καταστροφή της Κύπρου, μ' εκείνους που εξυπηρετούν τα ιμπεριαλιστικά συμφέροντα. Θα πρέπει να σφυριλατηθεί μια ενότητα όλων των πραγματικών πατριωτικών δυνάμεων. Έτσι ή πολιτικοποίηση των μαθητών μέσα στα προοδευτικά αντιιμπεριαλιστικά πλαίσια όχι μόνο δεν βλάπτει την ενότητα αλλά αντίθετα τη προωθεί. Γι' αυτό ή πολιτικοποίηση των μαθητών είναι προϋπόθεση για τον αγώνα.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

Η θρησκεία, οι νόμοι, ή ήθικη και ή τέχνη αποτελούν ξεχωριστές πτυχές - μιας και της ίδιας πορείας, της κοινωνικής εξέλιξης. Είναι λειτουργίες και ιδιότητες του ανθρώπου σαν κοινωνικού όντος, και ακολουθούν τους νόμους της κοινωνικής του οργάνωσης.

Η πίστη στην αρχή «ή τέχνη για την τέχνη» προκύπτει όταν ο καλλιτέχνης δεν βρίσκεται σε άρμονία με το κοινωνικό του περιβάλλον. Όλοι εκείνοι που επιμένουν στην «απόλυτη αυτονομία της τέχνης» - κι' εδώ μιλούμε αποκλειστικά για καλλιτέχνες - δείχνουν απλούστατα την αποξένωσή τους από το κοινωνικό περιβάλλον. Αλλά πρώτα ως δοίμε τι εννοούμε με την «απόλυτη αυτονομία της τέχνης». Εννοούμε εκείνη την πεποίθηση ότι ή τέχνη δεν εξυπηρετεί τίποτε άλλο εκτός από τον εαυτό της ή τίποτε άλλο παρά «να εμπνεύσει στην ψυχή του αναγνώστη» (στην περίπτωση της λογοτεχνίας), όπως έλεγαν οι ρομαντικοί και παρανασιακοί, την «ιδέα της ομορφιάς».

Κι' αυτή ή «ιδέα της ομορφιάς» δεν είχε στην αντί-

ληψή τους καμμία σχέση με κοινωνικές και πολιτικές σχέσεις ή ιδέες. Οι ίδιοι οι ρομαντικοί περιφρονούσαν την άρχουσα τάξη, την αστική, δηλαδή τάξη του 19ου αιώνα. Την περιφρονούσαν για αγάπη της προς το χρήμα και τη χυδαιότητα του τρόπου ζωής της, όπως οι ίδιοι την έβλεπαν. Και ή τέχνη που δημιούργησαν ήταν ένα καταφύγιο ή μια διεξόδος φυγής απ' αυτή την πραγματικότητα. Ήταν ή εξιδανίκευση της άρνησης της-αστικής νοοτροπίας.

Έτσι εξηγείται και ή φανατική τους αντίθεση ενάντια στη «χρησιμότητα της τέχνης». Στα μάτια τους, το να κάμης την τέχνη χρήσιμη ήταν ισοδύναμο με το να εξυπηρετήσης την αστική τάξη.

Το ίδιο ισχύει και για τους πρώτους ρεαλιστές όπως ήταν ο Φλωμπέρ. Ήταν ακούραστοι στο να ξεσκεπάσουν τα κακά της αστικής κοινωνίας. Και έγραφαν όπως έλεγαν για λίγους μόνο έκλεχτους αναγνώστες. Ήταν αντίθετοι στην χρησιμότητα της τέχνης.

Πολλά τέτοια άλλα παρα-

δείγματα μπορούν να δοθούν, που δείχνουν πως ή πίστη στην «τέχνη για την τέχνη» δεν είναι τίποτε άλλο παρά διασπαρμονία του καλλιτέχνη με το κοινωνικό του περιβάλλον.

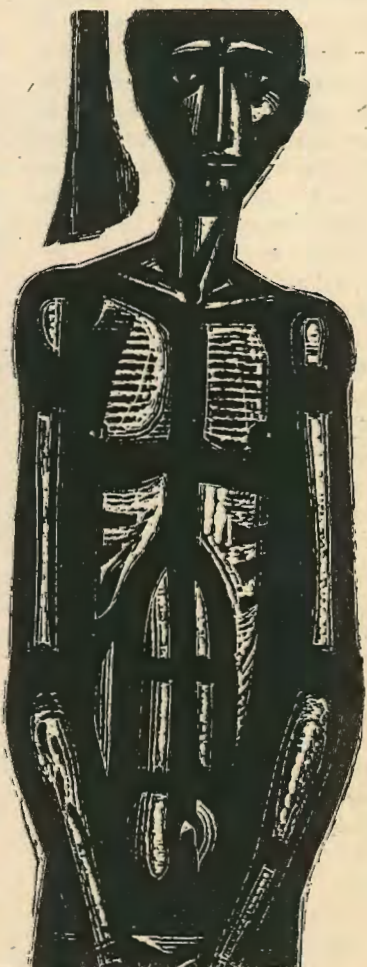
Αλλά εδώ χρειάζεται ίσως να κάνουμε μια παρένθεση. Ο ιδεαλιστής βλέπει την τέχνη, ή θρησκεία, ήθικη κτλ., σαν αντίθεση, συνδυασμό ή αλληλοξάρτηση διαφόρων αρχών - αισθητικών, θρησκευτικών, ήθικων κτλ., που ή προέλευση και εξέλιγσή τους βρίσκεται μέσα στις ίδιες αυτές αρχές ή ιδέες. Αντίθετα ή υλιστική άποψη βλέπει όλες αυτές τις εκδηλώσεις του πολιτισμού να ακολουθούν την πορεία της κοινωνικής εξέλιξης και να σχετίζονται αναπόφευκτα με την κοινωνική οργάνωση.

Βεβαίως ή αναγκαιότητα της τέχνης δεν πηγάζει από τις οικονομικές συνθήκες όπως ή ανάγκη διατροφής του ανθρώπου δεν πηγάζει από τις οικονομικές συνθήκες. Όμως ή υλιστική θεώρηση της τέχνης έχει την ικανότητα να εξηγήσει γιατί οι συγκεκριμένες τάσεις και μορφές στην τέχνη κάνουν την εμφάνισή τους σε συγκεκριμέ-

νες ιστορικές περιόδους.

Έτσι δεν μπορούμε να δεχτούμε την αρχή «ή τέχνη για την τέχνη». Πρώτο γιατί οι διάφορες τάσεις στην τέχνη έχουν σχέση με τις κοινωνικές συνθήκες της δοσμένης ιστορικής περιόδου. Γι' αυτό δεν μπορούμε να δοίμε την τέχνη σαν φαινόμενο απομονωμένο από τις δοσμένες κοινωνικές συνθήκες. Δεύτερο, πιο συγκεκριμένα ή τέχνη δεν είναι άσχετη με το κύριο χαρακτηριστικό της σημερινής μας κοινωνίας, την ύπαρξη δηλαδή κοινωνικών τάξεων και ταξικής πάλης. Και σ' αυτή την πάλη μπορεί και πρέπει να έχει χρησιμότητα ή τέχνη.

Αλλά αυτό δεν είναι το θέμα μας. Το θέμα μας είναι ή διερεύνηση της προέλευσης τέτοιας πεποίθησης εκ μέρους των καλλιτεχνών, όπως είναι ή «τέχνη για την τέχνη». Δεν είναι τίποτε άλλο παρά μορφή άλλοτρίωσης, που προέρχεται από την συγκεκριμένη δομή της κοινωνίας σε συγκεκριμένες περιόδους που οδηγεί στην έλλειψη αρμονίας στη σχέση του καλλιτέχνη με το κοινωνικό του περιβάλλον.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΝΕΑ ΚΡΙΣΙΜΗ ΦΑΣΗ

Μια άπλη ματιά στις τελευταίες εξελίξεις είναι αρκετή για να διαπιστώσει κανείς πως το Κυπριακό περνά νέα, κρίσιμη φάση.

Νέοι εκθιασμοί και πιέσεις από πλευράς ιμπεριαλισμού και των πληρεξουσίων του παρουσιάστηκαν πάλι κάτω από το κάλυμμα των «διπλωματικών πρωτοβουλιών».

Έτσι μέσα από τα κανάλια της μυστικής διπλωματίας και πίσω από τις πλάτες του ενδιαφερόμενου λαού, είδαμε το περασμένο δεκαπενθήμερο έντονες δραστηριότητες αυτόκλητων «ενδιαφερομένων» που σκοπό έχουν να «πείσουν» την έλληνοκυπριακή πλευρά να αποδεχθεί την διζωνική σαν απαραίτητη προϋπόθεση για να κάνει δήθεν έδαφικές υποχωρήσεις ή Τουρκία.

Μέσα στα πλαίσια αυτών των δραστηριοτήτων εντάσσονται οι επισκέψεις του υφυπουργού Έξωτερικών της Αμερικής Λάγκεν μεταξυ Αθήνας, Αγκυρας και Λευκωσίας.

Υπάρχει μια σειρά γεγονότων στο διάστημα που εξετάζουμε τόσο άμεσα εξαρτημένων μεταξύ τους που δείχνουν καθαρά ότι οι επαφές του κ. Λάγκεν δεν ήταν μόνο για να κάνει προσωπικές διαπιστώσεις όπως ο ίδιος δήλωσε αλλά έχουν στόχο την προώθηση συγκεκριμένου σχεδίου για αποδοχή της διζωνικής και περιορισμό των συζητήσεων γύρω από τα έδαφικά ποσοστά.

Πιο συγκεκριμένα τα γεγονότα αυτά είναι από την μία οι όλο και πιο έντεινόμενες πληροφορίες για δήθεν πιέσεις των στρατιωτικών της Αγκυρας προς την πολιτική ηγεσία για υποχωρήσεις στο Κυπριακό, για πιέσεις της ΕΟΚ προς την Τουρκία και επιστροφή μέρους των κατεχομένων εδαφών, για απόζημιώσεις στους Κερυνειώτες.

Από την άλλη υπάρχει η γνωστή έκστρατεία παρουσίας του Προέδρου Μακαρίου σαν αδιάλλαχτου που στέκει εμπόδιο στην λύση του Κυπριακού και οι τελευταίες σοβαρές πληροφορίες για σχέδια δολοφονίας του.

Υπάρχει μια άλλη εξάρτηση όλων αυτών των γεγονότων που τελικά συγκλίνουν προς ένα στόχο — αν δεχθούμε σαν δεδομένο πως η Τουρκία δεν έχει καμιά δάθεση να δεχθεί λύση του Κυπριακού και να αποχωρήσει από το νησί. Στόχος του Φόρντ — Κίσιγκερ είναι να εξαναγκάσουν την Κυπριακή πλευρά σε νέες υποχωρήσεις και συμβιβασμούς που παρουσιάζοντας τους σαν πρόοδο να κερδίσουν χρόνο για τις αμερικάνικες εκλογές.

Βέβαια ταυτόχρονα οδηγούν το Κυπριακό ακόμα ένα βήμα πίσω με αυτή την υποχώρηση ώστε σταδιακά να ετοιμάσουν την πλήρη κατάρρευση του που θα φέρει την όλική Τουρκοποίηση και Νατοποίηση της Κύπρου.

Το κανάλι δε μέσα από το οποίο επιδιώκεται να επισημοποιηθούν οι νέες υποχωρή-

σεις είναι οι ένδοξοκυριακές συνομιλίες. Κι' αυτό γιατί όπως είναι γνωστό σε λίγες μέρες θα γίνει ανταλλαγή προτάσεων. Δεν θα επαναλάβουμε πως μέχρι σήμερα η Τουρκία δεν υπέβαλε καμιά συγκεκριμένη πρόταση και ότι η Έλληνοκυπριακή πλευρά υπέβαλε προτάσεις πριν καιρό. Ούτε πως οι προτάσεις μας πρέπει να στηρίζονται στις αποφάσεις του ΟΗΕ και στην φυσική κι' όχι κατοχική πραγματικότητα.

Αυτό που μας προβληματίζει βασανιστικά και που δξύει ακόμα πιο πολύ την κρισιμότητα των σημερινών ημερών είναι οι ένδειξεις και τάσεις υποχωρητικότητας από τις ίδιες τις αποφάσεις του ΟΗΕ που εμείς οι ίδιοι κάναμε τόσους αγώνες να κερδίσουμε.

Μπροστά στο γεγονός δε πως την Πέμπτη στο Έθνικό Συμβούλιο θα παρθούν τις τελικές αποφάσεις για τις προτάσεις μας, οι ανησυχίες εντεινόνται περισσότερο.

Είναι γνωστό πως πριν την τελευταία συνάντηση των συνομιλητών στην Βιέννη όταν το Έθνικό Συμβούλιο συζητήσε σε πρώτη φάση το ζήτημα υποβολής προτάσεων υπήρξαν απόψεις υποχωρήσεων και συμβιβασμών πέρα από κάθε όρι εξασφάλισης της επιστροφής των προσφύγων, του δικαιώματος επιλογής τόπου εγκατάστασης και περιουσίας, της πολυπεριφερειακής δημοσπονδίας.

Αυτές τις απαράδεχτες θέσεις έμμεσα κατάγγειλε η ΕΔΕΚ στον λαό καλώντας τον σε επαγρύπνηση. Παλεύοντας δε σκληρά στο Έθνικό Συμβούλιο ο πρόεδρος του Κόμματος πέτυχε τελικά οι αποφάσεις να παραμείνουν στις παλιές προτάσεις για πολυπεριφερειακή, ισχυρή κυβέρνηση, ποσοστά εδαφους ανάλογα με την πληθυσμιακή αναλογία, επιστροφή όλων των προσφύγων.

Όμως οι αποφάσεις αυτές φαίνεται τελικά πως πάρθηκαν χωρίς να πεισθούν οι αποφασίζοντες. Δεν μπορεί να εξηγηθεί διαφορετικά το γεγονός πως το Έθνικό Συμβούλιο επανέρχεται στην συζήτηση του θέματος των προτάσεων μια συνεδρία μετά τις προηγούμενες αποφάσεις. Ούτε είναι άσχετες οι οργανωμένες ψευδολογίες από γνωστούς κύκλους για δήθεν τουρκικές προτάσεις και χάρτες που αφήνουν ελεύθερες περιοχές στην Μόρφου και Αμμόχωστο.

Από την άλλη πως μπορεί να ερμηνευθεί ή τóση σιωπή που τηρούν ή πλειοψηφία των μελών και Κομμάτων του Έθνικού Συμβουλίου μπροστά στα τόσο σοβαρά εθνικά θέματα — όταν μάλιστα πάροουμε υπ' όψη την πρόκληση που δέχθηκαν από την επιμονή της ΕΔΕΚ να καλεί τον λαό σε επαγρύπνηση και να τονίζει την ανάγκη έμμονης στα ψηφίσματα του ΟΗΕ και στην φυσική πραγματικότητα της Κύπρου;

Γιατί τα υπόλοιπα Κόμματα δεν παίρνουν μπροστά

στον λαό ανοιχτά και ξεκάθαρα θέση για τις απόψεις τους γύρω από το θέμα των προτάσεων; Τι τους εμποδίζει; Επίσης ποιά είναι το νόημα των θέσεων ήγετικού συνδικαλιστικού στελέγους Κόμματος του Έθνικού Συμβουλίου για «ρεαλιστικές» και τυχοδιωχτικές πολιτικές και περί τολμηρών και ρεαλιστικών προτάσεων;

Τι σημαίνουν οι τολμηρές και ρεαλιστικές προτάσεις; Γιατί δεν καθορίζεται συγκεκριμένα ή ρεαλιστική άποψη;

Πολλά τα ερωτηματικά, γιατί μια άποψη σήμερα μπορεί να βαφτιστεί γενικά και άοριστη τολμηρή και ρεαλιστική ανεξάρτητα αν περιέχει υποχωρήσεις ή πρόοδο.

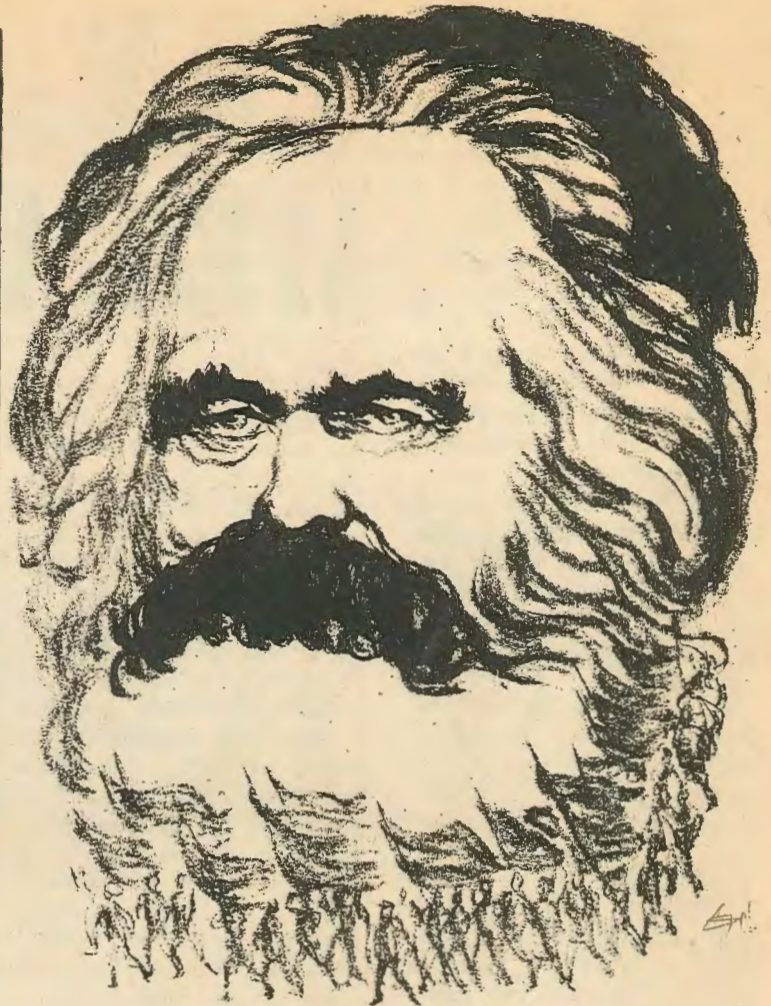
Περαιτέρω γιατί δεν καθορίζονται οι τυχοδιωχτικές απόψεις και περιορίζονται οι εν λόγω κύκλοι σε άοριστες επιθετολογίες και ύπονοούμενα;

Εμείς ξέρουμε πως οι μόνες απόψεις που εκφράστηκαν υπεύθυνα, ξεκάθαρα και συγκεκριμένα μέσα κι' έξω από το Έθνικό Συμβούλιο για τις προτάσεις μας είναι αυτές που στηρίζονται πάνω σε βασικές αρχές. Στο δικαίωμα επιλογής τόπου εγκατάστασης, στο δικαίωμα περιουσίας, στο δικαίωμα ελευθεροεπικοινωνίας, στο ένιαίο του κράτους και της οικονομικής ενότητας, στην έδαφική ακεραιότητα, στο αδέσμευτο της πολιτικής, στην ισχυρή Κυβέρνηση, στις διεθνείς έγγυήσεις, και στην εσωτερική διάρθρωση που θα εξασφαλίσει την φυσική πραγματικότητα του νησιού κι' όχι την κατοχική.

Μήπως αυτές είναι οι τυχοδιωχτικές απόψεις για ορισμένους «νεορεαλιστές»; Πέρα από το ότι θα θέλαμε να γνωρίζουμε πιο συγκεκριμένα και πιο υπεύθυνα από κάθε Κόμμα και μέλος του Έθνικού Συμβουλίου τις απόψεις τους για όλα αυτά, πρέπει να τονίσουμε ότι ο λαός ανησυχεί. Γιατί διαισθάνεται τους κινδύνους, βλέπει τις εκδηλωμένες ενεργητικά ή παθητικά τάσεις υποχώρησης και απαιτεί να ξέρει.

Δεν μπορεί να εμπαίζεται συνεχώς. Γιατί από τις αποφάσεις και την πορεία που θα ακολουθήσει ή ηγεσία, κρίνεται ίσως το μέλλον του τόπου. Δεν μπορεί να συζητούνταν τόσο σοβαρά ζητήματα που από τις αποφάσεις τους εξαρτιέται ή δυνατότητα εθνικής και φυσικής επιβίωσης του λαού πίσω από την πλάτη του ίδιου του ενδιαφερόμενου λαού.

Ο λαός απαιτεί να συμμετέχει, να ενημερώνεται να έχει λόγο για τις υποθέσεις που τον αφορούν. Έχει εξαγληθή πλέον ή πίστωση που έδωσε ή μεγαλοφυχία και ή πατριωτισμός αυτού του χιλιοπροδομένου λαού. Είναι παλαιά ή απαίτηση να ενημερώνεται οι μάζες συγκεκριμένα και χωρίς αφήρημένα επίθετα και μαντικούς χρησμούς. Τα περιθώρια έχουν εξαγληθή επικίνδυνα

ΚΑΡΛ ΜΑΡΞ 93 χρόνια από το θάνατο του

Σαν σήμερα πέθανε πριν 93 χρόνια ο Κάρλ Μάρξ. Ο μεγάλος φιλόσοφος, δάσκαλος και αγωνιστής. Ο άνθρωπος που πρόσφερε στην ανθρωπότητα, στην εργατική τάξη, στους καταπιεζόμενους όλου του κόσμου το μεγάλο όπλο της πάλης για Λευτεριά, την κοσμοθεωρία του επιστημονικού σοσιαλισμού.

Η ιστορική σημασία του έργου του Μάρξ και ή πρακτική του αξία στον αγώνα για Πανανθρώπινη Λευτεριά βρίσκεται όχι μόνο στο γεγονός πως με την θεωρία του ιστορικού υλισμού μπόρεσε να ερμηνεύσει για πρώτη φορά με επιστημονική μέθοδο τον κόσμο και την εξέλιξη των κοινών φαινομένων, αλλά κυρίως στο ότι έδωσε ποιοτικά ένα έντελως καινούργιο περιεχόμενο στην ταξική πάλη που αποτελεί την κινητήρια δύναμη της ιστορικής εξέλιξης.

Το ποιοτικά καινούργιο σ' αυτή την πάλη ήταν το συνειδητό στοιχείο, που πριν τον Μάρξ έλειπε από τον αγώνα των μαζών. Με τη προσφορά της επιστημονικής θεωρίας του σοσιαλισμού ο Κάρλ Μάρξ έδωσε ουσιαστικό, συνειδητό περιεχόμενο στον μέχρι τότε εθόρμητο χαρακτήρα των εργατικών και γενικά των απελευθερωτικών κινημάτων.

Ασφαλώς το έργο του Μάρξ δεν περιορίζεται μόνο σ' αυτό. Απλώς τούτο αποτελεί την συμπυκνωμένη αξία του Μαρξισμού. Ολόκληρα το έργο του μεγάλου θεωρητικού και φιλόσοφου δεν είναι δυνατό να αναφερθεί ούτε γενικά στο σημείωμα τούτο που γράφεται με την ευκαιρία της επέτειου του θανάτου.

Αυτό που θέλουμε να τονίσουμε είναι ή μεγάλη ιστορική, αλλά κύρια και πρακτική αξία του Μαρξισμού που εφοδίασε της καταπιεζόμενες τάξεις και τους λαούς μ' ένα ισχυρό όπλο ενάντια στον απάνθρωπο και εκμεταλλευτικό καπιταλισμό που αποτελεί σήμερα στην νέα — ιμπεριαλιστική μορφή του την πηγή της κακοδαιμονίας του ανθρώπινου γένους.

ΛΕΥΚΩΣΙΑ 14.3.1976

σοσιαλιστική εκφραση

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Έσωτερικό 24 φύλλα 1500 μιλς
Έξωτερικό 24 φύλλα 2000 μιλς
Τιμή φύλλου 50 μιλς.

Οι επιταγές στο λογαριασμό
1762 Λαϊκή Τράπεζα Κύπρου
Λευκωσία.

Η Σοσιαλιστική Έκφραση θα διατείνεται στα Γραφεία της Σοσιαλιστικής Νεολαίας ΕΔΕΝ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου 23 Λευκωσία ή για συνδρομές Τ.Κ. 1064 Λευκωσία.